

Termin przedawnienia roszczeń o zapłatę wynagrodzenia za wykonanie umowy przewozu drogowego towarów

Poznań, dnia 15 marca 2022 r.

Z założenia wszystko powinno wyglądać prosto, łatwo i przyjemnie. Zawarcie umowy przewozu – wykonanie przewozu – zapłata. Niestety, w dobie pandemii COVID-19 coraz więcej przewoźników ma problem z otrzymaniem należnego wynagrodzenia. Kiedy opóźnienie jest niewielkie – można ograniczyć się do wysłania monitu dotyczącego płatności lub pisemnego wezwania do zapłaty. Kiedy jednak umówiony termin płatności minął już kilka miesięcy temu, a nierzetelny kontrahent nie kwapi się do zapłaty, czas wytoczyć cięższe działa.

Terminy przedawnienia roszczeń przewoźnika o zapłatę wynagrodzenia za wykonanie umowy przewozu drogowego towarów są relatywnie bardzo krótkie – zasadniczo wynoszą zaledwie jeden rok. No właśnie – jeden rok liczony od jakiego momentu?

Co do zasady, wszystko zależy od tego, czy przewoźnik wykonał krajowy czy też międzynarodowy przewóz drogowy towarów.

1. Krajowy przewóz drogowy towarów.

Elementarzem dla każdego przewoźnika wykonującego krajowy przewóz drogowy towarów jest ustawa z dnia 15 listopada 1984 roku – Prawo przewozowe (dalej: „**Prawo przewozowe**”).

Zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 4) Prawa przewozowego, „przedawnienie **biegnie dla roszczeń z tytułu: (...) 4) zapłaty lub zwrotu należności - od dnia zapłaty, a gdy jej nie było - od dnia, w którym powinna być nastąpić.**”

Z ust. 4 ww. przepisu wynika zaś, że „**bieg przedawnienia zawieszają się na okres od dnia wniesienia reklamacji lub wezwania do zapłaty do dnia udzielenia odpowiedzi na reklamację lub wezwania do zapłaty i zwrócenia załączonych dokumentów, najwyżej jednak na okres przewidziany do załatwienia reklamacji lub wezwania do zapłaty.**”

Sytuacja wydaje się być prosta – roczny termin przedawnienia roszczenia z tytułu wynagrodzenia rozpoczyna się od dnia, w którym upłynął umówiony przez strony termin płatności (oczywiście przy założeniu, że strony termin taki ustaliły, w przeciwnym razie zastosowanie może znaleźć art. 455 KC). Sprawy komplikują się, gdy przewoźnik wystosował wobec zleceniodawcy wezwanie do zapłaty.

Art. 75 ust. 2 Prawa przewozowego stanowi, że „**reklamacje lub wezwanie do zapłaty uważa się za bezskuteczne, jeżeli dłużnik nie zapłacił dochodzonych należności w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia reklamacji lub wezwania do zapłaty.**”

Wprawne oko czytelnika na pewno od razu zauważyło pewną subtelny różnicę w sposobie liczenia terminów. Czym innym jest bowiem wniesienie wezwania, a czym innym jego doręczenie.

Oczywiście, terminy te mogą być tożsame – jeśli wezwanie zostanie doręczone dłużnikowi osobiście lub wysłane za pośrednictwem wiadomości e-mail.

Jeżeli jednak wezwanie wysłane jest pocztą tradycyjną, termin zawieszenia biegu terminu przedawnienia i termin na załatwienie wezwania będą różne. Wydaje się, że w tym ostatnim przypadku, zawieszenie biegu terminu przedawnienia roszczenia obejmować będzie zarówno okres między wysłaniem a doręczeniem wezwania do zapłaty, jak i okres od doręczenia do upływu 3 miesięcy liczonych od dnia wysłania wezwania. Poglądy w tym zakresie są jednak różne.

2. Międzynarodowy przewóz drogowy towarów.

Rzecz ma się zgoła inaczej, jeśli przewoźnik wykonał przewóz podlegający regulacjom Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) z dnia 19 maja 1956 r. (dalej: „**Konwencja CMR**”).

Art. 32 ust. 1 Konwencji CMR stanowi, że: „roszczenia, które mogą wyniknąć z przewozów podlegających niniejszej Konwencji, przedawniają się po upływie jednego roku. Jednak w przypadku złego zamiaru lub niedbalstwa, które według prawa obowiązującego są rozpatrujące sprawę uważane jest za równoznaczne ze złym zamiarem, termin przedawnienia wynosi trzy lata. Przedawnienie biegnie:

a) w przypadkach częściowego zaginięcia, uszkodzenia lub opóźnienia dostawy - począwszy od dnia wydania;

b) w przypadkach całkowitego zaginięcia - począwszy od trzydziestego dnia po upływie umówionego terminu dostawy, albo, jeżeli termin nie był umówiony - począwszy od sześćdziesiątego dnia po przyjęciu towaru przez przewoźnika;

c) we wszystkich innych przypadkach - począwszy od upływu trzymiesięcznego terminu od dnia zawarcia umowy przewozu.

Dnia, wskazanego wyżej, jako wyjściowy dla biegu przedawnienia, nie wlicza się do terminu przedawnienia”.

Ustalenie powyższego terminu będzie proste, jeśli wiemy, kiedy została zawarta umowa przewozu. Jeśli mamy wątpliwości – nie warto czekać z pozwem. Nie można bowiem zapominać, że Konwencja CMR jest bardzo rygorystyczna jeżeli chodzi o dochodzenie przedawnionych roszczeń - zgodnie z art. 32 ust. 4 Konwencji CMR, „roszczenie przedawnione nie może być więcej podnoszone, nawet w postaci wzajemnego powództwa lub zarzutu”.

Co istotne, Konwencja CMR nie reguluje całościowo umowy przewozu – w zakresie nieobjętym jej przepisami, zastosowanie znajdują przepisy prawa właściwego dla danej umowy. Dlatego tak ważne jest – co podkreślałam w poprzednich artykułach – ustalenie prawa właściwego dla umowy przewozu.

W przypadku umów podlegających prawu polskiemu, w zakresie biegu terminu przedawnienia roszczeń z tytułu wynagrodzenia, zastosowanie znajdzie wspomniany już wyżej art. 77 ust. 4 Prawa przewozowego, ale tylko w części dotyczącej wezwania do zapłaty. Kwestie związane z zawieszeniem biegu terminu przedawnienia w przypadku wniesienia reklamacji normują przepisy Konwencji CMR.

Brzmi skomplikowanie, prawda? I niestety, tak właśnie jest. Choć przepisy wydają się być jasne, w przysłowiowym „praniu” wychodzą niuanse, które mogą zaważyć na możliwości skutecznego dochodzenia roszczeń od nierzetelnego kontrahenta. Nie warto ryzykować – nawet najmniejszy błąd w ustaleniu terminu przedawnienia może bardzo słono kosztować.

